

АТОМНИК

України

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ
АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

№7 (1182) 3 квітня 2025 року
Заснована 1 грудня 2000 року

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Читайте продовження теми болючого питання про долю Медичного центру у Зоні відчуження

сторінка 3

ЮРИДИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Коли працівник підприємства може не повертати гроші за невідпрацьовані відпустки

сторінка 3

ПРОФСПІЛКОВИЙ КОНКУРС

Запрошуємо молодь Атомпрофспілки долучитися до «Голосу молодіжного лідера»

сторінка 4

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тінь — це частина життя, але світло переможе!

На запрошення Федерації профспілок енергетичного сектору Японії DENRYOKU SOREN представники Атомпрофспілки наприкінці березня відвідали станцію Фукусіма-Даїчі та взяли участь у Конференції INWUN.

INWUN — це мережа профспілок атомників, які співпрацюють у рамках Глобального Союзу IndustriALL. Очолює цю мережу Голова Атомпрофспілки України Валерій Матов.

З початком повномасштабного вторгнення Атомпрофспілка використовувала цей майданчик, щоб доносити інформацію про війну в Україні, військові злочини та ядерний тероризм РФ. «Трагічні події, які розгортаються в Україні, повинні бути у фокусі уваги міжнародної спільноти, — переконаний Валерій Матов, — і на нинішній конференції ця тема прозвучала дуже виразно. Також зустріч стала чудовою нагодою для обміну досвідом: жодний моніторинг преси не буде настільки інформативним, як особисті зустрічі».

Основними питаннями цього річного зібрання стали:

- Відновлення на Фукусімі та майбутнє атомної енергетики в Японії.

- Вплив війни на атомний сектор України.

На порядку денному стояло також питання охорони праці в атомній галузі.

ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОФСПІЛОК

Заступник Генерального секретаря ГС IndustriALL Кемаль Озкан у вступному зверненні окреслив основні геополітичні зміни у світі: вплив на політику мільярдерів, які володіють інформаційними ресурсами, посилення політичних атак на організації ООН, зокрема на Міжнародну організацію праці (МОП).

Що повинні зробити профспілки, щоб захистити демократію? Об'єднуватися, розширювати свої мережі, будувати людиноцентричну економіку, зміцнювати профспілки зсередини, розвивати солідарність. І підтримувати працівників атомного сектору в країнах, які починають розвивати атомну енергетику, таких як Туреччина та інші.

Закінчення на 3-й стор.

ВОЇНИ СВІТЛА

Із гірників — у гранатометники

Стати на захист Батьківщини вже в перші дні повномасштабного вторгнення — це було єдино прийнятне рішення для працівника СхідГЗК Дмитра Хабарова, який сьогодні несе службу в лавах легендарної 3-ї штурмової бригади.

■ *Дмитре, спочатку хочемо розпитати вас про трудовий шлях — як давно ви приєдналися до колективу СхідГЗК?*

Це відбулося 2013 року, коли я прийшов на Інгульську шахту. Спочатку обслуговував залізницю, якою вагони з рудою прямують від шахти до Жовтих Вод. Потім записався на курси з горизонтально направленою буріння, пройшов практику й отримав 6 розряд. За півтора роки, щоб підвищити рівень професіоналізму у гірничій справі, склав іспити й отримав уже 7 розряд.

■ Чи були ви членом профспілки?

Так. Однак переконався, що не кожна з організацій спроможна захистити інтереси працівників. Коли я потрапив під скорочення як фахівець, котрий на той момент ще мав невеликий досвід, Незалежна профспілка гірників, до якої я вхо-

див, нічим не допомогла. А ось Михайло Мельник, профспілковий лідер Інгульської шахти, і Олександр Зовва, очільник профспілкової організації Новокосятинівської шахти, вступилися за мене. Щоб уникнути скорочення, допомогли перевестися на Новокосятинівську шахту, і там я вступив до ППО НК СхідГЗК; коли повернувся на Інгульську шахту, увійшов до складу тамтешньої профспілкової організації.

■ Де застала вас звістка про початок повномасштабного вторгнення?

Я був на зміні в шахті. Нас підняли о 12-й годині, коли вже були завдані удари по обласному центру, по прилеглому аеродрому, по складах. Наступного дня, 25 лютого, я прибув до військомату в Кропивницькому. Десятки хвилин пішли на проходження медкомісії — і після того я відразу отримав направлення в бойову частину.

■ Чи були у вас сумніви щодо такого кроку?

Жодних! Я патріот України, і не хочу, щоб наші діти ставали рабами, тож вибір був для мене очевидним.

■ *У першу хвилю добровольцями пішли найбільш вмотивовані люди, проте багато хто й близько не мав потрібної підготовки. Без досвіду, без спорядження, буквально у капцях — люди будь-що поспішали стати на захист Батьківщини. А чи були ви обізнані у військовій справі?*

Так, вважаю, що мав не лише достатню мотивацію, а й непогану підготовку. Я походжу з родини військових. Батько — полковник, мати — військовий лікар, майор.

Закінчення на 4-й стор.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Колективний договір виконано!

18 березня на Південноукраїнській АЕС провели конференцію трудового колективу. Делегати від усіх підрозділів філії «ВП ПАЕС» розглянули виконання колективного договору за 2023-2024 роки та заслухали звіт первинної профспілкової організації.

ДОСТОЙНІ УСПІХИ

Конференція трудового колективу філії «ВП ПАЕС» пройшла в два етапи. Перший відбувся три місяці тому. Тоді делегати від підрозділів збиралися задля обговорення та погодження колективного договору АТ «НАЕК «Енергоатом» на 2025-2026 роки. Питання ж реалізації попередньої угоди між роботодавцем і працівниками відклали до закінчення звітного періоду. Від адміністрації перед колективом звітували виконавчий директор з

персоналу АТ «НАЕК «Енергоатом» Богдан Шмигельський та генеральний директор філії «ВП ПАЕС» Вячеслав Стоянов. Очільник підприємства зазначив: «Зобов'язання, визначені колективним договором на 2023-2024 роки, виконуються».

Під час доповіді Вячеслав Стоянов коротко зупинився на всіх пунктах угоди роботодавця з працівниками. Серед позитивних моментів він назвав збільшення виробництва товарної продукції на АЕС, активне працевлаштування, зо-

крема працівників ЗАЕС, зростання оплати праці, збереження такого напрямку, як оздоровлення персоналу, медичне страхування, будівництво та кредитування житла.

Закінчення на 2-й стор.

У СФЕРІ ВПЛИВУ АТОМПРОФСПІЛКИ
ПЕРЕБУВАЮТЬ ПІДПРИЄМСТВА
МІНЕНЕРГО УКРАЇНИ,
МІНПРИРОДИ, МІНОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ТОЩО

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Колективний договір виконано!

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

Вячеслав Стоянов також зупинився на роботі з молоддю, розвитку культури та спорту.

КОМПАНІЯ ТРИМАЄТЬСЯ НА ЛЮДЯХ

Війна стала серйозним викликом для енергетичної галузі, зазначив у своєму виступі виконавчий директор АТ «НАЕК «Енергоатом» з персоналу. Проте компанія продовжує виконувати свої зобов'язання перед державою і, передусім, це вдається завдяки персоналу. Колектив від початку війни підтримує Збройні Сили України. Зараз внесок атомників у Перемогу становить майже 3 мільярди гривень. Богдан Шмигельський наголосив, що саме на людях тримається акціонерне товариство: «Наше основне завдання — соціальний захист персоналу. Ми розуміємо, скільки б атомних блоків не експлуатувалося, основною

нашою цінністю є колектив. Зважаючи на це, намагаємося зробити все максимально можливе для його підтримки. Торік було виконано складну та важливу роботу з розробки нового колективного договору. Від початку війни у нас не відбулося жодної затримки заробітної плати, ми не допустили зниження чи скасування пільг і компенсацій».

За результатами доповідей одностайним рішенням делегатів конференції звіт про виконання колективного договору 2023-2024 затвердили. Так само підтримали проект, який стосувався двох житлових квартир державної форми власності. Вони після корпоратизації «Енергоатома» не увійшли до статутного капіталу та залишаються на балансі ПАЕС. Було вирішено лишити житло на праві господарського відання за компанією через відсутність ордеру приватизації міської ради. Враховуючи складну ситуацію, що склалась у місті з житлом, ці квартири надаватимуть висококваліфікованим спеціалістам, внутрішньо переміщеним особам, а також працівникам, відправленим у відрядження на наше підприємство.

РОБОТА ПРОФСПІЛКИ

У другій частині конференції звітувала первинна профспілкова організація Південноукраїнської

АЕС. Валерій Макану, т.в.о. голови ППО, розповів про діяльність профспілки, яка об'єднує 38 цехів та 6938 працівників, за останній рік. Йшлося про житлову політику, роботу з молоддю, благодійність та оздоровлення. Що стосується останнього, то минулоріч коштом профспілки відпочила 1581 особа. Основним напрямом роботи для первинної профспілкової організації ПАЕС нині також залишається підтримка ЗСУ, наголосив в.о. голови профкому підприємства. За звітний період на нього було спрямовано 28 мільйонів 600 тисяч гривень. Гроші також виділялися на надання матеріальної допомоги працівникам.

Усі доходи та витрати профспілкової організації було перевірено ревізійною комісією, а про результати відзвітовано на конференції. Роботу обох органів учасники зібрання визнали задовільною.

Ірина ПАВЛОВА
Фото Ольги МИХАЙЛОВОЇ

Михайло Гук: «Ми зберегли і виконали соціальну конституцію»

20 березня на майданчику ХАЕС зібралися 110 делегатів, щоб обговорити й підбити підсумки роботи енергопідприємства та його первинної профспілкової організації за 2024 рік. Участь у конференціях трудового колективу і профспілок взяли керівники ХАЕС та НАЕК «Енергоатом», голова ППО ХАЕС Михайло Гук, Голова ППО НАЕК «Енергоатом» Сергій Снітков і Голова Атомпрофспілки Валерій Матов. Серед ключових питань заходів: виробнича діяльність ХАЕС, соціальний захист працівників і підтримка Збройних Сил України.

ДОСЯГНЕННЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

Спікером обох конференцій був голова ППО ХАЕС Михайло Гук, він оголосив регламент і питання порядку денного. Першими розпочали делегати трудової конференції. Присутні заслухали доповідь гендиректора ХАЕС Андрія Козюра щодо результатів діяльності філії «ВП ХАЕС» у 2024 році відповідно до договірних зобов'язань, передбачених колективним договором компанії. Було зазначено, що частка ХАЕС від загального виробництва електроенергії українськими АЕС у 2024 році становила 23,7%, при цьому електростанція перевиконала річний план з показником 104,2%. Майже 1,4 млрд грн переказала до бюджетів різних рівнів і фондів страхування. Зокрема, міський бюджет Нетішина на 68% наповнився за рахунок відрахувань енергопідприємства.

«Колектив ХАЕС виконав усі плани та завдання за минулий рік, і це — заслуга кожного працівника. Ми й надалі продовжуємо зміцнювати соціальний захист персоналу, адже люди — наш найцінніший ресурс», — наголосив Андрій Козюра.

Вдалося забезпечити соціальні гарантії працівників, у тому числі медичне страхування, оздоровлення та фінансову підтримку.

ПРОФСПІЛКОВИЙ ЗВІТ

Потім делегати та учасники заходу перейшли до слухання й обговорення питань звітної профспілкової конференції. Михайло Гук доповів, що профспілкова організація налічує 5764 члени, у тому числі 4544 працівники та 1220 пенсіонерів.

Присутні, заслухавши звіти доповідачів, затвердили низку документів: акт ревізії фінансово-господарської діяльності ППО ХАЕС і звіт про виконання кошторису профорганізації. Також було затверджено кошторис витрат на 2025 рік, що містить соціальні виплати та заходи з оздоровлення. Михайло Гук зазначив, що, попри во-

єнні виклики та важкий час, вдалося виконати соціальну конституцію НАЕК «Енергоатом» — колективний договір — стовідсотково. ППО традиційно спрямовувала свою діяльність на захист і соціальну підтримку працівників. Було надано матеріальну допомогу 401 члену профспілки на суму 4 793 300 грн, у тому числі — для 123 пенсіонерів на суму 883 000 грн. Також надано матеріальну допомогу і від ППО АТ «НАЕК «Енергоатом» на суму 794 200 грн для напівсиріт, родинам на поховання. Частину коштів (454 200 грн) спрямовано на лікування після поранення мобілізованого до лав ЗСУ працівника.

Для членів профспілки, працівників ХАЕС та їхніх рідних придбано майже 1000 путівок на лікування й оздоровлення. Діти атомників змогли відпочити влітку в оздоровчих таборах Закарпаття.

«Минулий рік був доволі складним, але водночас успішним у діяльності профспілкового комітету. Ми можемо стверджувати, що на сьогодні колдоговір є найкращим соціальним документом в Україні. За це хочеться подякувати керівництву АТ «НАЕК «Енергоатом», голові ППО «НАЕК «Енергоатом», Голові Атомпрофспілки. Було опрацьовано, погоджено та надано зауваження до значної кількості проектів розпорядчих і нормативних документів по ХАЕС та енергокомпанії в цілому, а також тих, що стосуються діяльності Атомпрофспілки. В конструктивній співпраці народжується успіх», — наголосив Михайло Гук.

Доповідача підтримав і Сергій Снітков: «Безумовно, були переживання й побоювання щодо прийняття нового колдоговору «Енергоатома». Я дуже вдячний усім членам комісії з підготовки цього вагомого документа, зокрема і представникам ХАЕС».

БЛАГОДІЙНА СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ППО ХАЕС у 2024 році також займалася організацією низки об'єднуючих і благодійних спортивно-масових заходів. Нетішинські спортсмени, які увійшли до складу збірної команди Атомпрофспілки, спочатку на Всеукраїнській міжгалузевій спартакіаді піднялися на найвищу сходинку п'єдесталу пошани, а потім впевнено залишили позаду всіх суперників на спартакіаді підприємств атомної енергетики і промисловості України.

Проте основна увага, як і раніше, спрямована на підтримку ЗСУ. ХАЕС тримає першість у цьому серед інших вітчизняних АЕС. Загалом з 2022 року ХАЕС переказала на допомогу ЗСУ понад 470 млн грн. Михайло Гук у звіті акцентував ще на одному напрямі роботи спортивно-масової комісії ППО ХАЕС — діяльності «Клубу рибалок-аматорів». Ними проведено 12 турів змагань з лову хижкої риби з човна та зібрано на підтримку ЗСУ 515 950 грн.

Делегати обох конференцій підтримали заяву трудового колективу та ППО філії «ВП ХАЕС» АТ «НАЕК «Енергоатом» щодо добровільного переведення коштів із зарплат працівників на допомогу військовим на рахунок ГО «Енергія наших сердець» і спецрахунок Нацбанку України для потреб ЗСУ.

Влада АНАТОЛЬЄВА
Фото Сергія ЦИМБАЛИСТА

Сьогодні маємо високий рівень соціальних стандартів

21 березня на РАЕС відбулися конференція трудового колективу та звітна профспілкова конференція. Підбили підсумки роботи колективу за попередній рік та сформувавши завдання на поточний.

У роботі конференцій взяли участь 123 делегати — представники структурних підрозділів РАЕС, виконавчий директор з персоналу АТ «НАЕК «Енергоатом» Богдан Шмигельський, генеральний директор РАЕС Павло Ковтонюк та голова ППО станції Іван Мельник.

ПОЗИТИВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Під час конференції Павло Ковтонюк окреслив ключові виробничі показники та досягнення колективу у 2024 році: «Попри виклики воєнного часу, колектив РАЕС успішно виконав річний план з виробництва електроенергії, забезпечивши стабільну й безпечну роботу станції. Реалізовано ключові заходи Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС (КзПБ), проведено планові ремонти енергобло-

«Біле озеро». Окрему увагу буде приділено оптимізації транспортних послуг для комфортного перевезення персоналу.

ПРОФСПІЛКОВИЙ ЗВІТ

Усі 123 делегати конференції трудового колективу Колдоговір на РАЕС у 2024 році визнали виконаним. Під час профспілкової конференції заслухали звіт профспілкового комітету станції, звіт ревізійної комісії та комісії з трудових спорів. Роботу профспілкової організації РАЕС визнали задовільною.

«Учасники конференцій одностайно підтвердили, що всі зобов'язання за Колдоговором виконано. Це результат злагодженої роботи не лише керівництва РАЕС, профспілкової організації, а й кожного працівника багатотисячного колективу. Протягом року ми разом долали виклики, працювали над покращенням умов праці, виконували виробничі завдання та підтримували стабільну роботу підприємства. Профспілка РАЕС докладала максимум зусиль для виконання своїх завдань. Важливим рішенням стало спрямування

ків. Успішно завершено будівництво нового комплексу у складі навчально-тренувального центру, що має ремонтні майстерні, архів та протирадіаційне укриття. Виконано всі зобов'язання щодо охорони праці та підтримання здоров'я персоналу: це закупівля обладнання, поліпшення умов праці, впровадження заходів з охорони праці, зокрема, оновлено приміщення здоров'я пункту РАЕС та запроваджено нове програмне забезпечення. Минулоріч 83% працівників уклали договір на добровільне медстрахування, що є важливим кроком у посиленні соціального захисту колективу».

Також очільник підприємства зазначив, що торік заробітна плата виплачувалася вчасно і в повному обсязі, забезпечувалося її зростання. Шестеро працівників отримали цільові безвідсоткові позики для придбання житла на вторинному ринку. Павло Ковтонюк подякував колективу за активну допомогу українським захисникам і закликав надалі підтримувати військо.

НОВІ ЗАВДАННЯ

Серед пріоритетів на найближчий період — подальша реконструкція систем енергоблоків, реалізація заходів КзПБ та успішне проведення ремонтних кампаній. Важливими напрямками роботи залишаються співпраця з Паризьким центром ВАО АЕС, проектування та будівництво житла для будівельників енергоблока №5, а також покращення умов на соціальних об'єктах станції: у санаторії-профілакторії, спорткомплексі та РОК

50% коштів, призначених на культурно-масову, спортивну та оздоровчу роботу, на підтримку ЗСУ через ГО «ЕНЕРГІЯ ПЕРЕМОГИ». Водночас ми продовжуємо підтримувати колектив, організовуючи оздоровчі, спортивні та культурні заходи, надаючи матеріальну допомогу працівникам і пенсіонерам. Особливу увагу приділяємо роботі з молоддю, адже саме від неї залежить майбутнє підприємства. Вдячний кожному за активну участь, професіоналізм і конструктивний підхід», — зазначив голова ППО РАЕС Іван Мельник.

ПІДСУМОК

«У 2024 році Колективний договір виконано в повному обсязі й усі зобов'язання адміністрації перед працівниками успішно реалізовані. Дякую адміністрації і всьому колективу за відповідальне та якісне виконання своїх завдань. Саме завдяки спільній роботі ми підтримуємо високі соціальні стандарти, забезпечуємо енергетичну безпеку країни та безперебійне постачання електроенергії. Минулий рік продемонстрував нашу здатність не лише забезпечувати стабільну діяльність, а й підвищувати рівень соціального захисту. Це дало можливість працівникам РАЕС і Компанії загалом активно підтримувати Збройні Сили України. Дякую кожному за цей внесок», — підсумував виконавчий директор з персоналу АТ «НАЕК «Енергоатом» Богдан Шмигельський.

Анна МОХНАР
Фото Надії ТИМОФЕЄНКО

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тінь — це частина життя, але світло переможе!

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

НОВА ЕРА РОЗВИТКУ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ
Директор енергетичного сектору ГС IndustriALL Діана Хункера Куріель окреслила зміни у світовій енергетиці, зокрема виклики, з якими стикається атомна галузь.

Нині спостерігається нова хвиля уваги до атомних технологій (очікується прискорення розробки малих модульних реакторів). Збільшується кількість країн, які активно розвивають атомну енергетику, зокрема, це Китай, Індія, Південна Корея, США та інші. Близько 30 країн, які розпочали будувати атомні блоки або планують це робити у близькому майбутньому — Туреччина, Бангладеш, Єгипет, Саудівська Аравія, Африка та багато інших.

Розвиток атомної енергетики пов'язаний і зі складнощами: це висока вартість будівництва нових блоків, численні відтермінування реалізації проєктів через нестачу коштів, загроза аварій та невіршена проблема довгострокового зберігання ядерних відходів.

Також Діана Хункера Куріель акцентувала увагу на таких проблемах, як вплив війни на атомну енергетику України, трагічна окупація ЗАЕС, газова криза у Європі та використання газопостачання як інструмента політичного впливу, ризики погіршення умов праці атомників.

РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ В АТОМНІЙ ГАЛУЗІ ЯПОНІЇ
Ситуацію окреслив заступник Президента Профспілки енергетиків Кацуо Кавано. Він розповів про те, що доля атомної енергетики в енергобалансі країни зростає від 10% у 2023 році до 20% у 2024-му. Особливість Японії полягає у тому, що це країна, обмежена в енергетичних ресурсах,

яка до того ж має постійну загрозу землетрусів. Останній стався 1 січня 2024 року, з магнітудою 7,6 бала. Тоді все електричне обладнання, за винятком атомних станцій, було відключено.

Після аварії на Фукусімі 2011 року 140 000 мешканців із 20-кілометрової зони навколо були евакуйовані, всі японські атомні станції задля безпеки були закриті або призупинені. Після впровадження більш жорстких регулятивних вимог були перезапущені окремі реактори на Онагава АЕС та Симане АЕС.

Майже всі акції атомного оператора ТЕРСО було викуплено урядом; створено фонди з управління наслідками; збільшено витрати на засоби та системи знезараження.

Після очищення територій у зоні аварії уряд дозволив населенню повертатися, але багато молодих людей уже оселилося на нових місцях. Актуальною проблемою Японії є підготовка кадрів — молодь не хоче йти в атомну енергетику, кількість профільних факультетів зменшується.

УВАГА ДО УКРАЇНИ

Валерій Матов, Голова Атомпрофспілки, представив інформацію про війну в Україні, зокрема про ситуацію на окупованій ЗАЕС: терор росіян щодо працівників, викрадення атомників, фабрикивання проти них кримінальних справ та засудження на довгі терміни ув'язнення на території рф. Доповідач розповів про атаку дрона на укриття ЧАЕС, загрози для атомних об'єктів, виклики, які постають перед працівниками галузі — членами Атомпрофспілки. Також підкреслив необхідність розвитку уранової галузі та важливість підтримки шахтарів-ураників.

Кемаль Озкан, заступник Генсека IndustriALL, запевнив делегацію Атомпрофспілки у подальшій підтримці України в період війни і в період майбутньої відбудови.

Сергій Снітков, Голова ППО НАЕК «Енергоатом», заступник Голови Атомпрофспілки, у своїй промові детально розказав про обстановку на АЕС України, умови роботи атомників, потреби переселенців із ЗАЕС, вплив війни на профспілкову діяльність.

Українська делегація відповіла на запитання щодо ситуації в Україні.

ЗВІТИ ІНШИХ КРАЇН

Учасники Конференції INWUN з Аргентини, Франції, Великобританії, Монголії, Південної Африки, Тайваню розповіли про діяльність профспілок в атомному та енергетичному секторах своїх країн, політику урядів в атомній галузі, вплив політичних змін на захист працівників-енергетиків.

Ведучи мову про перехід на низьковуглецеву енергетику, учасники визнали: через нестабільність у світі цей процес уповільнюється, складові справедливого переходу змінюються.

ФУКУСІМА-ДАЇЧІ

До програми перебування в Японії входив візит до Музею великого східного японського землетрусу та Меморіалу ядерної катастрофи, які розповідають про аварію на Фукусімі-Даїчі у 2011 році.

Музей — це сучасна біла будівля, сповнена світла. За словами японського представника, тінь — це частина життя. Сліди трагічних землетрусів і аварій фіксують для того, щоб зробити висновки і вітлити світлі надії.

Наступним пунктом програми був візит на АЕС Фукусіми, де учасники побачили 6 енергоблоків, оцінили проведені роботи з відновлення споруд, знезараження води тощо.

Учасники, які відвідували Фукусіму у 2013 та 2025 роках, змогли оцінити, які колосальні зусилля було докладено задля позитивних змін. Чіткі плани, продумані проєкти, злагоджена робота — у японців є чого повчитися!

Світло переможе! Ми, українці, це знаємо, але за наше світло ще треба поборотися.

ЮРИДИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Коли працівник підприємства може не повертати гроші за невідпрацьовані дні відпустки

Держпраці України надало роз'яснення, в яких випадках потрібно чи не потрібно повертати гроші, чи має роботодавець право утримувати кошти із зарплати за невідпрацьовані дні, якщо працівник використав відпустку наперед.

Так, згідно із законодавством України, працівник має право на щорічну відпустку повної тривалості навіть у тому випадку, якщо він ще не відпрацював повний робочий рік. Зокрема, надати працівнику відпустку без урахування фактично відпрацьованого часу протягом робочого року роботодавець може після закінчення 6 місяців безперервної роботи на цьому підприємстві. Також деякі категорії працівників мають безумовне право взяти відпустку до завершення шестимісячного строку роботи на підприємстві, їм відпустку надають «наперед» незалежно від стажу роботи на підприємстві.

За другий та наступні робочі роки щорічні відпустки надають працівникам у будь-який робочий час відповідного робочого року.

У разі звільнення працівника до закінчення робочого року, за який він уже одержав відпустку повної тривалості, для покриття його заборгованості власник або уповноважений ним орган провадить відрахування із заробітної плати за дні відпустки, що були надані в рахунок невідпрацьованої частини робочого року. Однак, згідно з ч. 2 ст. 22 Закону України «Про відпустки», відрахування із заробітної плати працівників, які звільняються, не проводять у зв'язку з:

- 1) призовом або прийняттям (вступом) на військову службу, направленням на альтернативну (невійськову) службу;
- 2) переведенням працівника за його згодою на інше підприємство або переходом на виборну посаду у випадках, передбачених законами України;

Якщо у вас виникають питання правового характеру, звертайтеся за консультацією до фахівців відділу колективно-договірної та правової роботи Атомпрофспілки, пишіть на мейл: kor@union.kiev.ua

- 3) відмовою від переведення на роботу в іншу місцевість разом з підприємством, а також відмовою від продовження роботи у зв'язку зі istotною зміною умов праці;
- 4) змінами в організації виробництва та праці, у тому числі ліквідацією, реорганізацією або перепрофілюванням підприємства, скороченням чисельності або штату працівників;
- 5) виявленням невідповідності працівника займаній посаді або виконуваній роботі внаслідок недостатньої кваліфікації або стану здоров'я, що перешкоджають продовженню даної роботи;
- 6) нез'явленням на роботу понад чотири місяці підряд внаслідок тимчасової непрацездатності, не рахуючи відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, якщо законодавством не встановлено більш тривалий термін збереження місця роботи (посади) при певному захворюванні;
- 7) поновленням на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу;
- 8) направленням на навчання;
- 9) виходом на пенсію;
- 10) у разі смерті працівника.

Таким чином, у випадках звільнення працівника з перелічених вище підстав роботодавець не має права утримувати із заробітної плати кошти за дні відпустки, надані наперед, навіть якщо відповідний період ще не був відпрацьований. Відрахування із заробітної плати за надлишково використані дні відпустки в цьому випадку не проводяться.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Медицина в Чорнобилі: що буде далі?

Центр спеціалізованої медичної допомоги Зони відчуження (ЦСМДЗВ) у процесі реорганізації може втратити більшу частину своїх функцій. Якими будуть наслідки такого розвитку подій — висловлюють свою думку представники підприємств Зони відчуження.

Ігор РИБАЧЕНКО, т.в.о. гендиректора ДСП «Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами»

Медзаклад, де розуміють специфіку роботи в Зоні відчуження, потрібен однозначно. Я зацікавлений у цьому як керівник: якщо працівники проходять огляди за місцем проживання, цей процес не буде контрольованим — і як тоді очільники підприємств зможуть узяти на себе відповідальність за нещасні випадки чи втрату працездатності? Я зацікавлений у збереженні медцентру й особисто: сам проходжу обстеження в Чорнобильській медико-санітарній частині й маю можливість переконаватися, що вони здійснюються фахово, із залученням необхідного медичного обладнання.

Більшість видів діяльності ДСП ЦППРВ пов'язані з підвищеною небезпекою. У разі аварії перша допомога постраждалим повинна бути надана негайно. Для цього потрібні лікарі, а не чергові фельдшери. Так само, тільки лікарі зможуть поставити правильний діагноз у кризових ситуаціях, аби знати, до якого з медзакладів відправити пацієнта далі. Й доправити його на

місце повинна місцева «швидка», адже карета з іншого населеного пункту не зможе проїхати на територію Зони відчуження без спецпереступки.

Якщо Чорнобиль, де немає навіть власної аптеки, позбавлять послуг спеціалізованого медичного центру, здоров'я тисяч людей, які тут працюють, буде під великою загрозою.

Валентин РИЖУК, заступник керівника служби охорони праці ДСП «Центральне сервісне підприємство з експлуатації, відновлення та безпеки»

У нашого підприємства вже почалися проблеми з проходженням медоглядів. Якщо ми найближчим часом не отримаємо від МОЗ України підтвердження того, що Чорнобильський ЦСМДЗВ є єдиним закладом, який проводить медогляди, керівництво змушене буде розпочати процедуру відкритих торгів. У тендері муситимуть взяти участь щонайменше три учасники. Переможцем може виявитися заклад у будь-якому із міст України — в Києві, Дніпрі, Одесі... Як керівникам ДСП ЦСП, за умов катастрофічної нестачі транспорту, доправити туди 150 працівників — невідомо! Понад те, приблизно 90 осіб, які працюють у сфері громадського харчування, водопостачання тощо, повинні проходити медичні огляди двічі на рік. За невиконання цієї умови Держслужба з питань праці муситиме закрити підприємство. Чорнобиль та прилеглі території залишаться без доступу до питної води і харчу-

вання. Не будуть надаватися жодні комунальні послуги та інші сервіси.

Ліквідація або суттєве обмеження функцій ЦСМДЗВ спричинятиме сумні наслідки для всіх без винятку підприємств Зони відчуження. Витрачатиметься час, адже договори на проходження медоглядів повинен укласти кожен із керівників. Витрачатимуться кошти, адже обов'язок компенсувати витрати на медогляди лягає на роботодавців. А підприємства Зони й без того потерпають від хронічного недофінансування. І все це відбуватиметься з невідомим для людей результатом — бо гарантії, що спеціалізований медичний заклад надасть працівникам належне обслуговування, немає.

Микола ЄВСІЄНКО, головний інженер ДСП «Екоцентр»

Як спеціаліст категорії А, котрий пропрацював на ЧАЕС і в Зоні відчуження десятки років, я можу впевнено стверджувати: медцентр повинен функціонувати. І це має бути не фельдшерський пункт, а уповноважений спеціалізований медичний заклад. Він має бути укомплектований медперсоналом такої кваліфікації, яка дозволить визначати, чи відповідає стан здоров'я працівників виконанню робіт, пов'язаних з дією джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ). В іншому випадку система допуску до робіт з ДІВ до певної міри стає лише формальною. А це означає ризики для здоров'я людини.

ВОЇНИ СВІТЛА

Із гірників — у гранатометники

**Закінчення.
Початок на 1-й стор.**

Тож з дитячих років умів поводитися зі зброєю. Служив у армії. Мав досвід роботи в надзвичайних обставинах: служив за контрактом у МНС, зокрема брав участь у ліквідації наслідків стихійного лиха на Закарпатті.

■ Розкажіть, будь ласка, про ваш військовий шлях.

Спочатку я пішов служити в Окремий центр спеціальних операцій «Схід» імені князя Святослава Хороброго, який дислокується в Кропивницькому та входить до складу Об'єднаних сил швидкого реагування. Потім за віком (я 1976 року народження) мене перевели у 121-шу бригаду ТрО Кропивницького, був учасником мобільної вогневої групи, яка захищала Кропивницький і область від шахедів і ракет. Надалі виявив бажання долучитися до славетної 3-ї штурмової бригади, сформованої на основі не менш славетного добровольчого формування «Азов». Мені судилося побувати і на Харківському, і на Луган-

ському напрямках. Ви навіть уявити не можете, скільки там росіян набили — по 60-80 «двохсотих» на день!

■ Які ви маєте військові відзнаки?

Медаль «Залізний хрест» від Міністерства оборони, почесні грамоти від комбрига 3-ї ОШБ.

«Залізний хрест» дають за мужність і героїзм, і подекуди, як траплялося чути, під «героїзмом» розуміють щось на кшталт кидання голими грудьми на кулемет. Однак досвідчені військові розуміють: якщо солдат змушений вдаватися до таких радикальних дій, це означає — щось на рівні командування пішло не так. У пріоритеті має бути злагодженість дій, а не особисте героїст्वування.

Саме те, що командування 3-ї штурмової діє раціонально та не посиляє солдатів «на убой», і робить цю частину легендарною. Тут служать сержанти й офіцери, котрі мають колосальний досвід, отриманий під Маріуполем, Києвом, Авдіївкою, Бахмутом, Часовим Яром. Вони є справжніми професіоналами, гідними найвищої поваги. І я можу погодитися з тим, що справжній героїзм — це не лізти на рожен, а сумлінно виконувати бойові завдання.

■ Але хай би як берегло командування бійців, це війна — і, відповідно, величезні ризики...

Звісно. Я вже тричі був поранений. Під час одного з влучань юному хлопцеві, який був поруч зі мною, відірвало ноги, він помер відразу. А я, отримавши контузію, втратив свідомість на кілька годин. Коли трохи оклигав, навіть не знаю, як спромігся у напівпритомному стані, з кровоте-

чею з вуха й ока, дістатися до своїх, а не до чужих позицій. Не інакше, як Господь вивів туди, куди було потрібно!

■ Бажаємо вам якнайшвидшого і повного відновлення!

У лікуванні суттєво допомогла патронажна служба 3-ї штурмової — і це ще одна величезна її перевага. Бійці отримують доступ до якісних медичних послуг, сучасних препаратів, дорогих протезів. Наскільки я знаю, в жодній іншій частині немає такої потужної підтримки, як у нас.

■ Можемо тільки уявляти, як за вас переживає родина!

Звісно, але, на щастя, я маю можливість підтримувати зв'язок з дружиною і дочкою. Шкода тільки, що у відпустку до сім'ї вдалося вирватися за останній час лише на 5 днів.

■ Чи є у вас можливість хоч зрідка обмінятися повідомленнями з колегами?

З ними ми також на зв'язку! І з новим очільником профспілкової організації Інгульської шахти Валерієм Мельником (попередній її лідер, Михайло, зараз воює в 72-й бригаді імені Чорних запорожців). І з Олександром Зоввою, якого я дуже поважаю, цей профспілковець дійсно на своєму місці! І з хлопцями-гірниками спілкуюся, і з дівчатами, котрі також нам допомагають, організовують збори на ремонт техніки тощо. Волонтери — Галина Козакова, з якою ми разом працювали, Алла Козак, Ірина Пономаренко, Олег Деркач, Сергій Пивоваров — пам'ятають про нас, надають матеріальну допомогу, підтримують теплим словом. Слова «Хай вас Бог береже!» вартують для нас не меншого, ніж корисні речі.

■ Кожен допомагає, чим може, впевнена, військові це цінують. Чи можете згадати якісь випадки, коли, можливо, допомогою була дрібничка, але вона зворушувала до глибини душі?

Колись, як ми тільки вийшли з позицій, нам передали піцу і колу. Як ви розумієте, поруч з передовою піцерією не працюють, тож страва, звична для містян, тоді для нас стала справжнім делікатесом! Дуже зворушують листи від дітей, браслети-обереги тощо. Потужний емоційний відгук ми відчуваємо, коли зустрічаємося зі школярами, розповідаємо про службу, знайомимо зі зразками сучасної зброї, яка у нас є.

■ Хочемо приєднатися до ваших колег і волонтерів із побажаннями берегти себе, дякуємо за відмінну службу, за шалені зусилля, яких ви та інші військові докладають, щоб відбити агресора та вберегти нашу країну!

Любов НАТОЧІЙ

ПРОФСПІЛКОВИЙ КОНКУРС

Долучайтесь до голосу молодіжного лідера!

Запрошуємо молодь Атомпрофспілки до участі в конкурсі проєктів «Голос молодіжного лідера»!

Конкурс проводиться Організацією молоді Атомпрофспілки з метою підтримки ініціатив молоді, спрямованих на розвиток профспілкового руху, популяризації атомної енергетики та промисловості України, на активізацію діяльності організацій молоді, реалізацію соціально значущих ідей та проєктів.

ЗАВДАННЯ КОНКУРСУ
Втілити найсміливіші задуми молоді в життя;

навчити молодь писати проєкти для отримання грантових коштів;
виявити основні потреби молоді.

ВИМОГИ ДО ПРОЄКТІВ

- бюджет проєкту не має перевищувати 50000 грн;
- у проєкті потрібно чітко описати проблему, на вирішення якої спрямовано проєкт;
- необхідно зазначити мету проєкту та очікувані результати;
- проєкт повинен містити стислий опис (проєктна діяльність, цільова аудиторія, період реалізації);
- роботу необхідно виконати в шаблоні (додаток 4 Положення).

Участь у Конкурсі може взяти кожен член Атомпрофспілки віком до 35 років включно. Дедлайн подачі заявок: 21 квітня.

До 30 квітня включно журі конкурсу оцінює усі представлені проєкти, вибирає найкращі та надсилає запрошення авторам для участі у Весняній школі Організації молоді Атомпрофспілки, яка відбудеться в м. Нетішин.

15 травня буде визначено переможця/ів у Конкурсі проєктів «Голос молодіжного лідера». Учасники, роботи яких були попередньо відібрані, захищатимуть свої проєкти перед членами журі під час проведення Весняної школи ОМА. Чекаємо на ваші заявки та бажаємо удачі!

АТОМПРОФСІЛКА
Організація молоді

ВЕСНЯНА ШКОЛА

КОНКУРС ПРОЄКТІВ
"ГОЛОС МОЛОДІЖНОГО ЛІДЕРА"

Запрошуємо молодь Атомпрофспілки втілити мрії в життя!
Пиши проєкт, вигравай та реалізуй свою ідею!

ПРИЗОВИЙ ФОНД КОНКУРСУ: **50 000 грн**

Дедлайн подачі заявок: **21 квітня**

Для участі обов'язково ознайомся з Положенням і заповни заявку учасника:

